

Moes-tuinieren- Leren

- ▶ **Kraaybeekerhof:** BD-moestuincursus | kraaybeekerhof.nl
- ▶ Bij diverse **Velt** afdelingen in Nederland en België | velt.nu
- ▶ Over **Permacultuur** worden diverse activiteiten aangeboden | permacultuurnederland.org
- ▶ **Permacultuur** in de praktijk: Vera Greutink van Tuinsmakelijk verzorgt vanuit haar tuin in Hengelo cursussen en lezingen | tuinsmakelijk.nl
- ▶ **Moestuincursussen** van De Groene Luwte (Alma Huisken) | degroeneluwte.nl
- ▶ **Moestuincursussen** van Gezonde Moestuin (Janneke Tops) | gezondemoestuin.nl
- ▶ **Moestuincursussen**, compostdagen, werken met sterren en planeten, verdiepingslessen, vegetarisch compostpreparaat maken, BD-korfimkeren, lezing of gastles door Carmencita. | carmencitabd.nl
- ▶ (België) **Moestuincursussen** en lezingen van De Natuurlijke Moestuin op locatie in een permacultuurmoestuin en een online cursus | yggdra.be
- ▶ **Vlinder er Bij:** eco-hovenier Wankja Ferguson verzorgt cursussen en lezingen voor moestuiniers over hoe je meer vlinders en wilde bijen in je (moes-)tuin een plekje kunt geven | vlindererbij.nl

Meer **cursussen**, maar ook **website-adressen** vind je terug in het themadossier: bdvereniging.nl/moestuin

Samen tuinieren in een *Samentuin*

“De bezigheden in de Kloostertuin van Herne (B) brengen me tot rust. Een weekend zonder tuinactiviteit lijkt een verloren weekend,” vertelt een van de deelnemers in deze gemeenschappelijke moestuin. Sinds 2006 werkt Velt, de Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren aan ‘samentuinen’. Lieven David, specialist moestuinen en samentuinen bij Velt, vertelt over de organisatorische en maatschappelijke kant van het opzetten en beheren van zo’n tuin.

In een samentuin tuinieren mensen op een ecologische manier, waarbij de groep tuiniers samen over het beheer van de tuin beslist. Een samentuin kan helemaal collectief zijn, of met individuele percelen werken, maar ook tussenformules zijn mogelijk. Een gezamenlijk pompoenveld, samen composteren, een bessentuin of kas voor de hele groep: het kan allemaal. Sommige samentuinen bestaan uit 5 tuiniers, andere uit 60: naargelang de plaats en de toeloop van tuiniers.

Drie medewerkers van Velt kennen het opstarten van samentuinen door en door. Zij adviseren de initiatiefnemers bij de aanleg van de samentuin. Bodemkwaliteit? Waar komt het gemeenschappelijke tuinhuis? Hoe leg je de paden aan? - dat soort technische kennis. Daarnaast heeft Velt een grote groep van freelance-lesgevers die de nieuwe tuiniers de basis van het ecologisch tuinieren leren, in theorie- en vooral praktijklessen. Velt ondersteunt daarbij meteen ook de groepsvorming: iedere tuinier is op zijn manier medebeheerder en geeft hem mee vorm.

"Wat brengt mensen ertoe om

aan samentuinen te beginnen?" Het publiek is divers: dat gaat van mensen die professioneel met groepsmanagement en ecologie bezig zijn tot would-be tuiniers die niet echt weten hoe het moet. Dat je grond kunt 'krijgen' (meestal voor een halve euro per vierkante meter, per jaar) speelt ook mee, net als het gezondheidsargument. Plus de cursussen: tuiniers willen echt wel weten hoe je best tuiniert. Gezonde groenten van eigen kweek staan voor 'het verse', 'het zelfgekweekte', 'het authentieke'. En mensen maken elkaar ook enthousiast.

"Is het moeilijk om nieuwe gronden te vinden voor samentuinen?"

Ja, vaak gaat het om tijdelijke restjes in de ruimtelijke ordening. In Sprang-Capelle lag een stukje grond ongebruikt, na de bouw van de brandweerkazerne ernaast. Een werkgroep van zeven mensen mag het perceel van 2800 m² huren voor het symbolische bedrag van 1 euro per jaar. De gemeente is blij dat burgers er nu zorg voor dragen. Interessant is dat mensen ineens kunnen beschikken over een stukje grond, een bloeiende samentuin. Geweldig voor een sociaal netwerk, want de buurt

vindt het ook leuk: denk maar aan de tuinfesten. Het is een opwaardering van de locatie en er vallen verhalen te vertellen. En iemand die zelf geteelde gezonde sla op tafel zet: dat is een gloriemoment, hoor.

"Samentuinen draagt bij tot sociale verandering?"

Maatschappelijk verandert er zeker iets. Vlaanderen en Nederland verstedelijken nog voortdurend en er is groen nodig. In het bredere verhaal rond stadslandbouw kunnen wij een rol spelen: mensen willen dat echt in de vingers krijgen. En dan leg je via ecotuiniërs meteen de link met heel veel andere maatschappelijke noden: jongerenopvoeding of de strijd tegen obesitas en diabetes zijn daar maar enkele voorbeelden van. Samentuiniërs gaat ook over die basisbehoefte: eten. Meer bepaald gezond eten, en dat hele contact met de grond. In een samentuin overstijgt het individu een beetje zichzelf. We zien mensen openbloeien, buurten tot leven komen. Eigenlijk stichten we een nieuwe, levende vereniging op die plek. Net zoals bij een, zeg maar, bridgeclub komen er afspraken en groeien er sociale relaties. Het grote verschil is dat een bridge-

club (met alle respect, hoor) de kaarten een half jaar opzij kan leggen. In een samentuin is de natuur de grootste kracht, en daarmee om leren gaan is een hele oefening voor de mens van tegenwoordig.

De tuintjes zijn meestal ongeveer 50 m² groot: de tuiniers van nu hebben minder kennis, minder tijd, dan die van een halve eeuw geleden. Tussen die tuintjes zitten natuurlijk geen omheiningen, en elke samentuin heeft ook een gezamenlijk tuinhuis. Dat tuinhuis, bij voorkeur mét flink afdak, is essentieel voor de ontmoeting. Tuiniers vinden mekaar daar, maken afspraken, ruilen zaden en plantgoed en oogst en teelttrucjes. "Hier groeien groenten en vriendschappen" staat dan ook op een bordje in een van onze samentuinen. LA

Lieven David: "Ik haal erg veel plezier uit het observeren, experimenteren en kruisen van planten. Alles wat ik in en rond de tuin doe, beschouw ik als een oefening."
velt.nu

